

Мирас®
Университеті

**7M04103 – «Есеп және аудит»,
7M04105 – «Менеджмент»,
7M04107 – «Қаржылық
экономика» білім беру
бағдарламалары бойынша
түсу сынақтарының
бағдарламасы**

«Мирас» университеті

Бизнес, басқару және қызмет көрсету салалары секторы

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының төрағасы

Даниярова А.Б.-П. (ФИО)

« 21 » тамыз 2023 ж.

Қабылдау сынақтары
БАҒДАРЛАМАСЫ

7M04103	«	Есеп және аудит	»
7M04105		Менеджмент	
7M04107		Қаржылық экономика	
(шифр ОП)		(наименование ОП)	

Жаңа білім беру технологиялары мен бағдарламаларын сынақтан өткізу үшін экспериментті іске асыру жөніндегі жұмыс тобының отырысында қаралды және бекітілді
Хаттама № 2 от « 21 » тамыз 2023 ж.

Шымкент, 2023 ж.

1. Терминдер мен анықтамалар

1. *Магистратура* - белгілі бір кәсіптік бағыт бойынша мамандануды тереңдетуге мүмкіндік беретін бакалавриаттан кейінгі жоғары кәсіптік білім беру сатысы;
2. *МЖМББС* – Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарты;
3. *Білім беру бағдарламасы* – оқытудың мақсаттарын, нәтижелері мен мазмұнын, білім беру процесін ұйымдастыруды, оларды іске асыру тәсілдері мен әдістерін, оқыту нәтижелерін бағалау өлшемдерін қамтитын білім берудің негізгі сипаттамаларының бірыңғай кешені;
4. *Білімалушылардың оқу жетістіктері* – білімалу процесінде алған және жеке тұлғаның қол жеткізілген даму деңгейін көрсететін білімалушылардың білімі, іскерліктері, дағдылары мен құзыреттері.

2. Нормативтік құжаттар

7M04103 – «Есеп және аудит», 7M04105 – «Менеджмент», 7M04107 – «Қаржылық экономика» білім беру бағдарламалары бойынша қабылдау сынақтарының бағдарламасы мынадай нормативтік-құқықтық актілер негізінде әзірленді:

1. «Мирас» университетін эксперименттік алаң ретінде белгілеу туралы «ХҚКО»-ның 2023 жылғы 16 тамыздағы №406 бұйрығы;
2. «Білім туралы» Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III Заңы (өзгертулермен және толықтырулармен);
3. «Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрінің 2022 жылғы 20 шілдедегі №2 бұйрығы;
4. «Типтік үлгідегі білім беру ұйымдары қызметінің үлгілік қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 30 қазандағы №595 бұйрығы (өзгерістермен және толықтырулармен);
5. «Мирас» университетінің Академиялық саясаты.

3. Жалпы ережелер

1. Қабылдау сынақтары ББ-ға енгізілген пәндердің жұмыс оқу бағдарламалары негізінде әзірленген осы бағдарлама шеңберінде өткізіледі.

2. 7M04103 – «Есеп және аудит», 7M04105 – «Менеджмент», 7M04107 – «Қаржылық экономика» білім беру саласы бойынша қабылдау сынақтары – тестілеу нысанында өткізіледі.

3. Қабылдау сынақтарының нәтижелері «Мирас» университетінің Академиялық саясатында келтірілген бағалау критерийлерін пайдалана отырып, білімалушылардың білімін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі бойынша бағаланады.

4. Қабылдау сынақтарының нәтижелері «Мирас» университетінің Академиялық саясатына сәйкес жарияланады.

4. 7M04103 – «Есеп және аудит», 7M04105 – «Менеджмент», 7M04107 – «Қаржылық экономика» білім беру бағдарламаларының негізгі құзыреттері

Кәсіби құзыреттер (КҚ):

КҚ-1

-Экономика және басқару, қаржы-кредит, сақтандыру, салық, Бюджеттік, инвестициялық қатынастар саласындағы заманауи білім мен түсініктерді көрсету қабілеті.

КҚ -2

-Әлеуметтік-экономикалық, қаржылық, инвестициялық, заңнамалық және өзге де ақпаратты жинақтай, талдай және түсіндіре білу, дәлелдер тұжырымдай білу және экономика саласындағы проблемаларды шеше білу.

КҚ -3

- Экономикалық талдау жүргізу әдістерін меңгеру, қаржы теориясы, озық қаржы және банк менеджменті, Қаржы нарығы және ҚЕХС саласында қабылданатын және іске асырылатын шешімдерді негіздеуге қабілетті болу, нәтижелерді практикада қолдануға дайын болу.

КҚ -4

- Жаңа идеяларды әзірлеу және оларды қолдану қабілеті, оның ішінде экономика және қаржы саласындағы ғылыми зерттеулер контекстінде.

КҚ -5

- Өз бетінше зерттеу жүргізу және олардың нәтижелерін түсіндіру әдістерін, проблемаларды өз бетінше қою және оларды шешу тәсілдерін табу тәсілдерін меңгеру.

КҚ -6

- Елдің, өңірлердің әлеуметтік, экономикалық және саяси дамуының қазіргі заманғы көрсеткіштерін талдай және бағалай білу.

КҚ -7

- Озық ғылыми-техникалық тәжірибе мен технологиялардың даму үрдістерін талдау қабілеті.

КҚ -8

- Экономика саласындағы теориялық, эксперименттік зерттеулерді орындау қабілеті.

КҚ -9

- Экономикалық деректерді өңдеуге, есептеулерді талдауға және алынған қорытындыларды негіздеуге арналған құралдарға ие болу.

КҚ -10

- Теориялық және эконометрикалық модельдерді құру дағдыларына ие болу.

КҚ -11

- Экономикалық, экологиялық салдарларды, этика мен құқық талаптарын ескере отырып, кәсіби шешімдер қабылдау қабілеті.

КҚ -12

- Тиімді шешімдердің нұсқаларын әзірлей және негіздей білу, кәсіпкерлік қызметті ұйымдастыруға және талдауға қабілетті болу.

КҚ -13

- Қаржылық қатынастар саласындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтай және талдай білу.

КҚ -14

- Жан-жақты гуманитарлық және жаратылыстану білімі мен қызығушылықтары бар тұлғаның өзін-өзі жетілдіру және кәсіби өсу қабілеті.

КҚ -15

- Қаржы және несие саласындағы қолданбалы зерттеулерді жоспарлау және жүргізу мүмкіндігі.

КҚ -16

- Ғылыми зерттеулердің нәтижелерін жоспарлау, ұйымдастыру және енгізу қабілеті.

КҚ -17

- Жаңа бағдарламаларды әзірлеуге және бейіндік пәндер бойынша оқу курстарын жетілдіруге қатысу мүмкіндігі.

КҚ -18

- Жоғары және қосымша білім беру жүйесінде белсенді оқытудың заманауи әдістерін пайдалана отырып, оқу қызметін ұйымдастырудың әртүрлі нысандарын дайындау және жүргізу қабілеті.

5. Қабылдау сынақтары бағдарламасының мазмұны

Тақырып 1. Экономикалық теория: пәні және әдіс.

Экономика қоғам өмірінің саласы ретінде. Экономикалық ғылымдар. Экономикалық теорияның пәні мен функциялары. Экономикалық теорияның бөлімдері. Экономикалық категориялар мен заңдар. Экономикалық ғылымның әдістері. Қоғамның экономикалық мақсаттары. Позитивті және нормативтік Экономикалық теория.

Тақырып 2. Қажеттіліктер мен ресурстар.

Экономикадағы таңдау мәселесі. Экономикадағы адам модельдері. Қажеттіліктер санаттары, ресурстар, экономикалық таңдау қажеттіліктердің жіктелуі. Қажеттіліктерді арттыру заңы. Экономикадағы адам модельдері.

Тақырып 3. Тұтынушының мінез-құлық теориясы.

Пайдалылық және ұтымды тұтынушы. Жалпы және шекті пайдалылық. Шекті пайдалылықтың төмендеу Заңы. Пайдалылықты арттыру принципі. Тұтынушының қалауы және немқұрайлылық қисықтары. Ауыстырудың шекті нормасы және оның экономикалық мәні. Тұтынушының бюджеттік шектеуі. Кірістер мен бағалардың өзгеруінің бюджет желісінің жағдайына әсері. "Табыс-тұтыну" және "баға-тұтыну" қисықтары. Тұтынушының тепе-теңдігі: кардиналистік және ординалистік тұжырымдама. Ауыстыру әсері және тұтынушының мінез-құлқындағы кіріс әсері.

Тақырып 4. Сұраныс, ұсыныс және нарықтық тепе-теңдік.

Сұраныс. Сұраныс заңы. Баға емес сұраныс факторлары. Ауыстыру әсері және кіріс әсері. Ұсыныс. Ұсыныс заңы. Баға емес ұсыныс факторлары. Нарықтық тепе-теңдік. Айырбастаудың өзара тиімділігі: тұтынушының рента (профициті) және өндірушінің рента. Серпімділік ұғымы. Баға бойынша сұраныстың икемділігі. Баға бойынша сұраныстың икемділік факторлары. Сұраныстың айқас икемділігі. Сұраныстың табыс икемділігі. Сөйлемнің икемділігі. Ұсыныстың икемділік факторлары. Икемділік және салық ауыртпалығы. Экономикалық процестерді талдау үшін сұраныс пен ұсыныс заңын қолдану.

Тақырып 5. Экономикалық жүйелер.

Нарықтық басқару жүйесі. Экономикалық жүйелер: Экономикалық жүйенің түсінігі, элементтері және деңгейлері. Экономикалық жүйелерді бөлу критерийлері. Шағын және үлкен экономикалық жүйелер. Меншік: ұғым, эволюция. Субъектілер мен объектілер бойынша меншік түрлері. Экономикалық өмірді үйлестіру әдістері: дәстүрлер, нарық, команда. Қазіргі экономикалық жүйелердің типологиясы. Нарықтық басқару жүйесі: нарық: түсінігі, функциялары. Бәсекелестік: түсінігі, түрлері. Нарықтардың жіктелуі. Нарықтық инфрақұрылым. Нарықтық экономикадағы ресурстар, өнімдер мен ақша айналымы. Қазіргі нарықтық экономикадағы мемлекеттің функциялары және оны реттеу әдістері.

Тақырып 6. Фирма (ұйым) теориясы.

Компания туралы түсінік. Фирманың мақсаттары мен функциялары. Фирмалардың ұйымдық-құқықтық нысандары. Өндіріс оның факторларының жиынтығы ретінде. Өндірістік функция. Фирманың мінез-құлқының қысқа және ұзақ мерзімді кезеңдері. Өндіріс факторларының өнімділігінің төмендеу Заңы. "Өндірістік тор" және изоквант. Изокост және оның экономикалық мәні. Фирманың жалпы, орташа және шекті өнімі. Фактордың қайтарымы. Шекті өнімділіктің төмендеу Заңы. Шығындар туралы түсінік. Экономикалық шығындар және мүмкіндік шығындарының принципі. Айқын және жасырын шығындар. Сыртқы және ішкі шығындар. Қайтарылатын және

қайтарылмайтын шығындар. Фирманың жұмыс істеуінің қысқа және ұзақ мерзімді кезеңі. Қысқа мерзімді өндіріс шығындары және оларды графикалық түсіндіру. Тұрақты және өзгермелі шығындар. Жалпы және орташа шығындар. Шекті шығындар. Ұзақ мерзімді кезеңдегі өндіріс шығындары. Өндіріс көлемінің өсуінің оң, тұрақты және теріс әсерлері. Кәсіпорынның минималды тиімді мөлшері және саланың құрылымы. Фирманың орташа, жиынтық және шекті кірісі. Пайда кәсіпкерлік табыс ретінде. Экономикалық табиғат, пайда көздері мен функциялары. Экономикалық және бухгалтерлік пайда. Қалыпты пайда және артық пайда. Монополия, монополиялық бәсекелестік, олигополия жағдайында пайданы барынша арттыру.

Тақырып 7. Өндіріс факторларының нарықтары және кірісті бөлу.

Өндіріс факторлары нарықтарының жұмыс істеу ерекшеліктері. Өндіріс факторларына сұраныс. Өндіріс факторларына сұраныстың икемділігі. Ресурстардың оңтайлы қатынасы. Технологиялық алмастырудың шекті нормасы. Еңбек нарығы, оның мәні мен ерекшеліктері. Еңбек сұранысы мен ұсынысы. Монополия. Жалақы. Еңбек нарығындағы тепе-теңдік және жалақының тепе-теңдік ставкасы. Капитал өндіріс факторы және пайыздық кіріс ретінде. Капитал нарығы. Несие пайызы. Капитал қызметтері нарығындағы сұраныс пен ұсыныс. Капитал нарығындағы тепе-теңдік. Жер нарығы және жалдау қатынастары. Жердің сұранысы мен ұсынысы. Жер жалдау. Жер бағасы.

Тақырып 8. Мемлекеттің қаржы жүйесі және фискалдық саясаты.

Қаржы жүйесі: құрылыс принциптері мен құрылымы. Мемлекеттік бюджет. Бюджет қаражатын қалыптастыру мен жұмсаудың негізгі үрдістері. Салықтар және салық жүйелері. Салық функциялары. Салық ставкалары. Салық түрлері. Лаффер Қисығы. Фискалдық саясат және ұлттық өндіріс көлемі. Фискалдық саясат құралдары. Мемлекеттік шығындар саясаты және оның реттеуші рөлі. Фискалдық саясаттың түрлері: дискрециялық саясат, кіріктірілген тұрақтандырғыштар саясаты. Бюджет тапшылығы және мемлекеттік қарыз. Бюджет тапшылығын реттеу және оны жабу тәсілдері.

Тақырып 9. Ақша-несие жүйесі және ақша-несие саясаты.

Ақша нарығы. Нарықтық экономикадағы несиенің мәні, көздері және нысандары. Ақша және олардың функциялары. Ақшаға сұраныс. Мәмілелер үшін ақшаға сұраныс. Активтер тарапынан ақшаға сұраныс. Ақшаға жалпы сұраныс. Ақша ұсыну. Ақша массасы және оның құрылымы. Өтімділік. Ақша агрегаттары. Ақша ұсынудағы банк жүйесінің рөлі. Банктердің ақша құру процесі. Ақша мультипликаторы. Ақша нарығындағы тепе-теңдік. Ақша айналымы заңдары. Елдің ақша жүйесі және оның деңгейлері. Банктер және олардың мақсаты. Ақша нарығының құрылымы. Елдің Ұлттық Банкі және оның экономикадағы рөлі. Орталық банктің ақша массасына әсер ету әдістері. Ашық нарықтағы операциялар. Дисконттау мөлшерлемесі саясаты. Міндетті резервтер деңгейін өзгерту. Қазақстан Республикасындағы ақша-кредит саясатының ерекшеліктері.

Тақырып 10. Мемлекеттің әлеуметтік саясаты.

Әлеуметтік саясат: түсінігі, мақсаттары, бағыттары. Әлеуметтік саясаттың функциялары. Өмір деңгейі мен сапасы. Тұтынушы себеті. Минималды тұтыну бюджеті. Халықтың табысы және оларды нарықтық экономикада бөлу мәселелері. Лоренц Қисығы. Табыс теңсіздігі мәселесі. Табыс теңсіздігімен байланысты мәселелерді шешудегі мемлекеттің рөлі. Халықты әлеуметтік қорғаудың тетігі мен негізгі бағыттары. Әлеуметтік әріптестікті дамыту. Қазақстан Республикасының әлеуметтік саясаты: негізгі бағыттары мен басымдықтары.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі

1. Есполов Т.И., Белгібаев Қ.М., Сүлейменов Ж.Ж./Экономикалық теория: оқу құралы.- Алматы: ҚазҰАУ, «Агроуниверситет баспасы», 2016.- 261.
2. Сабден О., Турғынбаева А. Шағын бизнес негіздері: Оқу құралы. - Астана: Фолиант, 2015.- 176 б.
3. Кусайнова С.Б., Айтходжаева Г.И. Шағын кәсіпкерлікті мемлекеттік қолдаудың бағыттары. Алматы технологиялық университетінің хабаршысы. 2020;(3):108-111.
4. Исақова З.Д. Банк ісі. Оқу құралы. Қарағанды, 2015. - 255 б.
5. Крамаренко Т.Н., Қомбарова А.М. Салық және салық салу: Оқулық. 2-басылым. - Астана: Фолиант, 2016. - 344 б.
6. Найманбаев С.М. Сақтандыру: оқу құралы. - Алматы: Жеті жарғы, 2017. – 274 б.
7. Богдашевский А. Основы финансовой грамотности: Краткий курс - М.: Альпина Паблишер, 2018. - 304 с.
8. Гитман Л.Дж., Джонн М.Д. Основы инвестирования: Пер. с англ. - М.: Дело,2018.
9. Гребенников, П. И. Макроэкономика в 2 т. Том 2 : учебник и практикум для вузов / П. И. Гребенников, Л. С. Тарасевич, А. И. Леусский. – 11-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2021. – 255 с.
10. Гребенников, П. И. Экономика : учебник для вузов / П. И. Гребенников, Л. С. Тарасевич. – 5-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2021. – 310 с.

6. Қабылдау сынақтарын бағалау критерийлері

Түсу сынақтарын тапсыру кезінде дәстүрлі бағалау шкаласына ауыстыра отырып, білім алушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі қолданылады:

Әріптік жүйе бойынша бағалау	Ұпайлардың сандық баламасы	Балдар (%мазмұны)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	жақсы
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	қанағаттанарлық
FX	0,5	25-49	қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	